خەلقئارا ۋەزىيەت

ئامېرىكادا خاماسنى قوللىغانلىقى ئۈچۈن قولغا ئېلىنغان تۈرك ئوقۇغۇچى

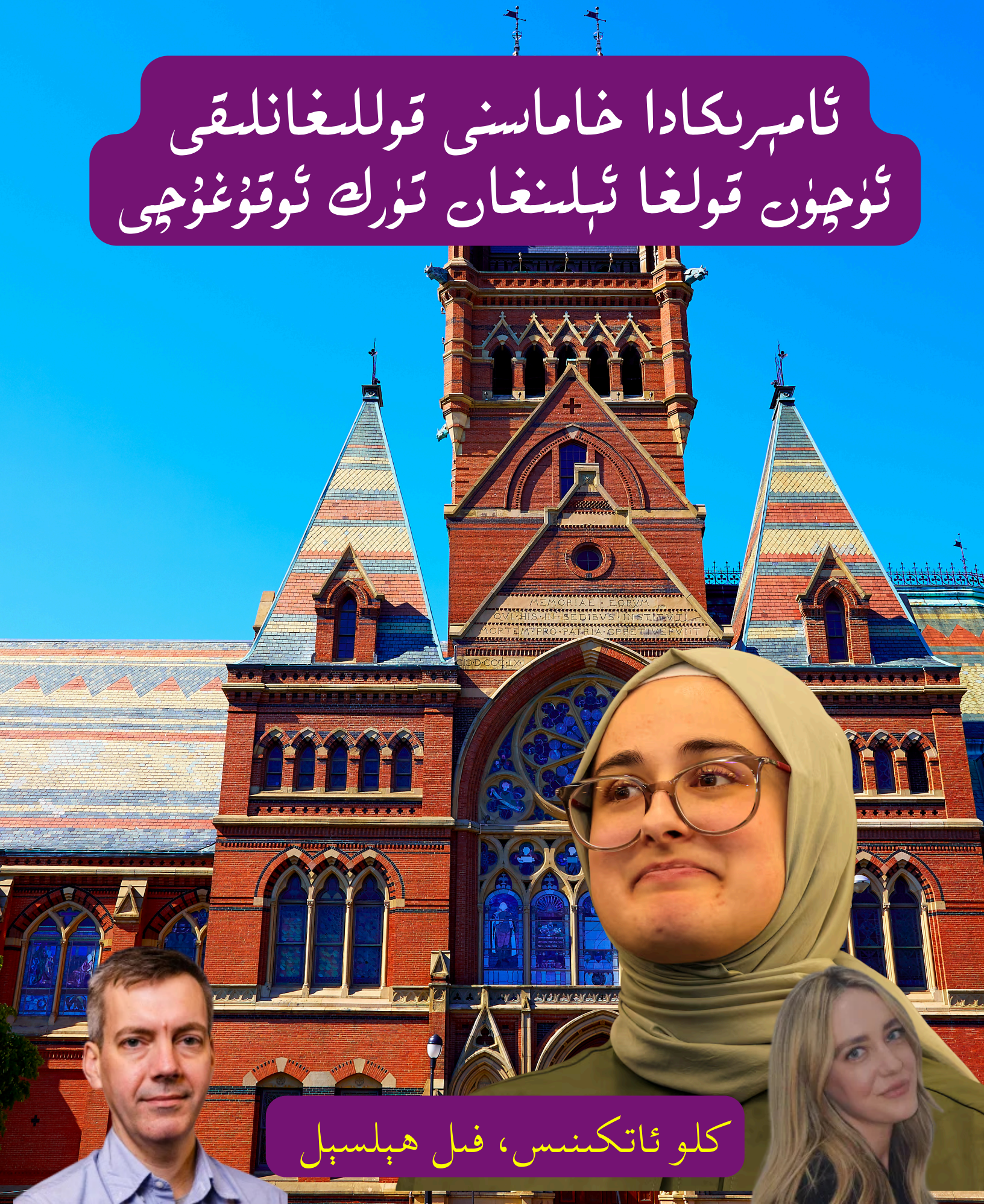

كلو ئاتكىنسىن، فىل ھېلسىل

ئامېرىكادا خاماسنى قوللىغانلىقى ئۈچۈن قولغا ئېلىنغان تۈرك ئوقۇغۇچى

كلو ئاتكىنس، فىل ھېلسېل

ئامېرىكادا قولغا ئېلىنغان تۈرك ماگىستېر ئوقۇغۇچى رۇمەيسە ئۆزتۈركنىڭ ئادۋوكاتى ماھسا خانباباي (Mahsa Khanbabai)، ئامېرىكا فېدرال ھۆكۈمەت خادىملىرىنىڭ سەيشەنبە كۈنى تافتس ئۇنىۋېرسىتېتىدا (Tufts University) ماگىستېرلىقتا ئوقۇۋاتقان رۇمەيسە ئۆزتۈركنى دوستى بىلەن ئىپتار قىلىشقا كېتىۋاتقاندا قولغا ئالغانلىقىنى ۋە قولغا ئېلىش جەريانىنىڭ ۋىدېيوغا ئېلىنغانلىقىنى بايان قىلدى.

رۇمەيسە ئۆزتۈركنىڭ ئادۋوكاتى قانۇنىي كۈچكە ئىگە F-1 ئوقۇغۇچىلار ۋىزىسى بىلەن ئامېرىكادا ئوقۇۋاتقان رۇمەيسەنىڭ تۇرۇۋاتقان ئۆيىگە يېقىن جايدا قولغا ئېلىنغانلىقىنى قەيت قىلدى.

رۇمەيسەنىڭ ئادۋوكاتىنىڭ دېيىشىچە، فېدرال سوت مەھكىمىسى رۇمەيسەنىڭ ئۆزى تۇرۇشلۇق شتاتتىن چىقىرىۋېتىلمەسلىك ھۆكمىنى بەرگەن بولسىمۇ، رۇمەيسە بۇ ھۆكۈمگە خىلاپ ھالدا لۇيىسىنا شتاتىغا ئەۋەتىۋېتىلگەن.

NBC ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىرىدە دېيىلىشىچە، نامايىشچىلار پەيشەنبە كۈنى سومىرۋىل، ماساچۇسېتس قاتارلىق جايلارغا يىغىلىپ، رۇمەيسەنىڭ قويۇپ بېرىلىشىنى تەلەپ قىلىپ نامايىش ئۆتكۈزگەن.

ئامېرىكانىڭ مەھبۇسلارنىڭ قەيەردىلىكىنى تېپىش سېستېمىسىدىن مەلۇم بولىشىچە، رۇمەيسە چارشەنبە كۈندىن باشلاپ باسلدىكى جەنۇبىي لۇيىسنادىكى تۈتقۇنلارنى بىر تەرەپ قىلىش مەركىزىدە ئىكەن.

ئامېرىكانىڭ دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىقى قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك ئورگانلىرىنىڭ بايانچە رۇمەيسە «ئامېرىكالىقلارنى ئۆلتۈرۈشتىن لەززەت ئالىدىغان چەتئەل تېرورلۇق تەشكىلاتى — <خاماس> نى قوللايدىغان پائالىيەتلەرگە قاتناشقان.»

دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىقى باياناتچىسى مۇنداق دېدى: «ئامېرىكالىقلارنى ئۆلتۈرگەن تېرورىستلارنى ئۇلۇغلاپ، قوللىغۇچىنىڭ بۇ قىلمىشى سەۋەبلىك ئۇنىڭ ۋىزىسى بىكار قىلىنىدۇ. بۇ ھەركىمگە ئايان بولغان بىخەتەرلىك تەدبىرىدۇر.»

رۇمەيسەنىڭ ئادۇۋۇكاتىنىڭ بايانچە، رۇمەيسەگە تاكى 24 سائەت ۋاقىت ئۆتكەنگە قەدەر ئادۇۋۇكات بىلەن ئالاقىلىشىشگە رۇخسەت قىلىنمىغان.

رۇمەيسەنىڭ ئامېرىكادا قولغا ئېلىنىشى تۈرك ئەمەلدارلىرى تەرىپىدىن يېقىندىن كۆزىتىلىپ تۇرۇلغان. ئامېرىكادا تۇرۇشلۇق تۈرك ئەلچىخانىسىنىڭ چارشەنبە كۈنىدىكى مۇناسىۋەتلىك باياناتىدا، مەسلىنىڭ تۈرك ئەمەلدارلىرى تەرىپىدىن يېقىندىن كۆزىتىپ تۇرۇلغانلىقى تىلغا ئېلىنغان. باياناتتا «ئامېرىكانىڭ بوستون شەھىرىدە قولغا ئېلىنغان ۋەتەندىشىمىز رۇمەيسە ئۆزتۈرۈكىنىڭ ئەھۋالى يېقىندىن كۆزىتىلمەكتە، رۇمەيسەنىڭ ئەھۋالى توغرىسىدا ئۇنىڭ ئائىلىسىگە ئىزچىل ھالدا مەلۇمات يەتكۈزۈلمەكتىدۇر» دېيىلگەن.

تۈرك ئەلچىخانىسى «ۋەتەندىشىمىزنىڭ ھەق-ھوقۇقلىرىنىڭ ھىمايە قىلىنىشى ئۈچۈن تۈرلۈك تىرىشچانلىقلار كۆرسىتىلمەكتە» دەپ بايان قىلدى.

رۇمەيسە ئۆزتۈركىنىڭ «LinkedIn» سەھىپىسىدىكى مەلۇماتلارغا قارىغاندا، رۇمەيسە تافتىس ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ دوكتورلۇق پروگراممىسى ئوقۇغۇچىسى ئىكەن. رۇمەيسە كولۇمبىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ئوقۇتقۇچىلار ئىنىستىتۇتىدىن ماگىستىرلىق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن ئىكەن.

رۇمەيسە ئۆزتۈرك 2024-يىلى تافتس ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئوقۇغۇچىلار گېزىتىدە مەزكۇر ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ «پەلەستىن ئىرقىي قىرغىنچىلىقىنى قوبۇل قىلىشى»، «ئىسرائىلىيە بىلەن بىۋاستە ياكى ۋاستىلىك مۇناسىۋىتى بولغان شىركەتلەردىن مۇناسىۋەتنى ئۈزۈشى» جەھەتلەردىكى تەلەپلەرگە بەرگەن جاۋابىنى تەنقىد قىلىدىغان بىر ماقالە يازغان.

رۇمەيسەنىڭ ئادۋۇكاتى خانباباي، رۇمەيسەنىڭ قولغا ئېلىنىشىنىڭ ھەممەيلەننى چوڭقۇر ئازابلىشى كېرەكلىكىنى تىلغا ئالدى.

تافتىس ئۇنىۋېرسىتېتى مۇدىرى سانىل كۇمار (Sunil Kumar) رۇمەيسەنىڭ قولغا ئېلىنىشىدىن ئىلگىرى مۇناسىۋەتلىك ئورگانلاردىن ئۇنىڭ قولغا ئېلىنىدىغانلىقى ھەققىدە ئۆزىگە ھېچقانداق مەلۇمات يېتىپ كەلمىگەنلىكىنى، رۇمەيسەنىڭ ۋىزىسىنىڭ بىكار قىلىنغانلىقى ھەققىدە خەۋەر تاپشۇرۇۋالغانلىقىنى ئېيتتى.

تافتىس ئۇنىۋېرسىتېتى مۇناسىۋەتلىك ئەمەلدارلار بىلەن ئالاقە ھالىتىدە ئىكەنلىكىنى، رۇمەيسەگە قانۇنىي ھەقلىرىدىن پايدىلىنىش پۇرسىتى بېرىلىشىنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى بايان قىلدى. تافتىس ئۇنىۋېرسىتېتى يەنە ئۆزىنىڭ مۇسۇلمان ئوقۇغۇچىلارنىڭ يېنىدا ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى.

تافتىس ۋە ماساچۇسېتس ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ باش تەپتىشى رۇمەيسەنىڭ قولغا ئېلىنىشىغا ئالاقىدار ۋىدىيودىكى مەنزىرىلەرنىڭ «كىشىنى راھەتسىز قىلىدىغان» مەنزىرە ئىكەنلىكىنى بايان قىلدى.

سومېرۋىل شەھىرىنىڭ شەھەر باشلىقى كاتاژانا بالانتىن (Katjana Ballantyne)«ئامېرىكادا قانۇنىي تۇرۇش سالاھىيىتىگە ئىگە بىر ئوقۇغۇچىنىڭ پىكىر ئەركىنلىكىنى قوللانغانلىقى سەۋەبلىك قولغا ئېلىنغانلىقىدىن چوڭقۇر قايغۇلانماقتىمەن» دېدى.

«ھەق-ھوقۇقلىرىمىز نۆۋەتتە تۈرلۈك تەھدىتلەرگە دۇچ كەلگەن ھالەتتە. سومېرۋىل شەھىرى بۇ ھەق-ھوقۇقلىرىمىزنى قوغداش ئۈچۈن قانۇنغا ۋە ھەقلىق سادايىمىزغا مۇراجىئەت قىلىدۇ. سومېرۋىل ساقچىلىرى قولغا ئېلىش ھەرىكىتىگە قاتناشمىدى، شۇنداقلا قولغا ئېلىشقا قارشىمۇ چىقمىدى» دەپ قوشۇمچە قىلدى شەھەر باشلىقى بالانتىن.

ئىنگلىزچىدىن ئۆتكۈر ئالماس تەرجىمىسى

مەنبە:

https://www.nbcnews.com/news/us-news/federal-immigration-authorities-detain-international-tufts-graduate-st-rcna198158